

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2021/1970

ze dne 10. listopadu 2021

ke společnému evropskému datovému prostoru pro kulturní dědictví

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Digitální technologie rychle proměňují náš život a přinášejí společnosti, včetně institucí kulturního dědictví, nové příležitosti. Digitální technologie nabízejí institucím kulturního dědictví účinnější nástroje, jež jim umožňují digitalizovat statky kulturního dědictví a oslovit širší okruh příjemců. Veřejnost tak získává více možností přístupu ke kulturním statkům a jejich objevování, zkoumání či užívání a vzniká tím také více možností pro opakované použití kulturních statků pro inovativní a kreativní služby a produkty v různých odvětvích, jako jsou jiná kulturní a kreativní odvětví a v cestovním ruchu.
- (2) Jak se zdůrazňuje ve sdělení nazvaném Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády⁽¹⁾, digitální technologie se staly více než kdy dříve nezbytnou součástí práce, vzdělávání, společenských styků a zábavy a umožňují přístup k široké škále služeb a výrobků od zdravotní péče po kulturu.
- (3) Pandemie COVID-19 poukázala na silné i slabé stránky odvětví kulturního dědictví a na potřebu urychlit jeho digitální transformaci, aby mohly být co nejlépe využity příležitosti, které nabízí. Mnohé kulturní instituce utrpěly značné finanční ztráty nebo musely ukončit činnost. Navzdory finančním problémům způsobeným pandemií se však mnohým také podařilo udržet, nebo dokonce zvětšit své publikum rozšířením digitálních služeb (např. zapojením publika, sdílením sbírek, nabídkou digitálních nástrojů), čímž opět prokázaly, jak vysoce hodnotné jsou pro společnost a evropské hospodářství.
- (4) Kulturní dědictví je nejen jedním z klíčových prvků budování evropské identity, která se opírá o společné hodnoty, ale je také významným přínosem pro evropské hospodářství, neboť podporuje inovace, kreativitu a hospodářský růst. Například kulturní cestovní ruch tvoří až 40 % veškerého cestovního ruchu v Evropě⁽²⁾, přičemž kulturní dědictví je nedílnou součástí kulturního cestovního ruchu. Pokročilá digitalizace statků kulturního dědictví a opakované použití tohoto obsahu mohou vytvářet nová pracovní místa nejen v odvětví kulturního dědictví, ale také v dalších kulturních a kreativních odvětvích, včetně například videoherního a filmového průmyslu. Příspěvek kulturního a kreativního odvětví tvoří 3,95 % přidané hodnoty EU (477 miliard EUR), tato odvětví zaměstnávají 8,02 milionu lidí a zahrnují 1,2 milionu podniků, z nichž 99,9 % tvoří malé a střední podniky⁽³⁾.

⁽¹⁾ COM(2021) 118 final.

⁽²⁾ UNWTO report on Tourism and Culture Synergies (Zpráva UNWTO o synergiích v oblasti cestovního ruchu a kultury).

⁽³⁾ Pracovní dokument útvarů Komise SWD/2021/351 final.

- (5) Hodnocení ⁽⁴⁾ doporučení Komise o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů (2011/711/EU) dospělo k závěru, že několik výzev, kterým odvětví kulturního dědictví čelilo před deseti lety, představuje výzvu i v současnosti, jako např. naléhavá potřeba chránit a uchovávat evropské kulturní dědictví, a zejména ohrožené kulturní dědictví. Hodnocení však také potvrdilo, že se prostředí kulturního dědictví v uplynulých letech výrazně změnilo, objevily se nové potřeby, ale především nové příležitosti, které by mohly dále umocnit přínos kulturního dědictví pro evropské hospodářství. Je proto třeba zajistit politickou reakci, která bude odpovídat těmto novým potřebám a očekáváním odvětví kulturního dědictví, kulturních a tvůrčích odvětví a společnosti obecně.
- (6) Toto doporučení vybízí členské státy, aby zavedly vhodné rámce za účelem posílení oživení a transformace odvětví kulturního dědictví a podpory institucí kulturního dědictví, aby se v budoucnu staly silnějšími a odolnějšími. To povede ke kvalitnější digitalizaci, opakovanému používání a uchovávání digitálních záznamů v celé EU a bude to mít dopad i na další klíčová odvětví evropského hospodářství, jako je cestovní ruch, výzkum a na další kulturní a kreativní odvětví.
- (7) Členské státy uplatňují ke kulturnímu dědictví různé přístupy, které v různé míře reagují na specifické rysy a řeší konkrétní potřeby institucí kulturního dědictví. Komplexní digitální strategie pro odvětví kulturního dědictví, která by vymezila jasnou a konkrétní vizi a nejvhodnější prostředky k jejímu provádění, by zajistila účinnější politickou reakci a posílila toto odvětví. Členské státy by měly do přípravy strategie zapojit všechny příslušné zúčastněné strany za účelem dosažení účinné digitální transformace, nastolení důvěry a vytvoření silné spolupráce.
- (8) Rozvoj pokročilých digitálních technologií, jako jsou 3D, umělá inteligence, strojové učení, cloud computing, datové technologie, virtuální realita a rozšířená realita, přinesl nebyvalé příležitosti pro digitalizaci, online přístup a uchovávání digitálních záznamů. Pokročilé digitální technologie vedou k účinnějším procesům (např. automatické generování metadat, vytěžování znalostí, automatizovaný překlad, rozpoznávání textu pomocí systémů optického rozpoznávání znaků) a vyšší kvalitě obsahu. Umožňují inovativní formy umělecké tvorby a současně otevírají nové způsoby digitálního využívání a užívání kulturního obsahu prostřednictvím společného kurátorství, společného navrhování a crowdsourcingu, čímž posilují účast veřejnosti. Umělou inteligenci, blockchain a další pokročilé technologie lze rovněž využít k automatickému rozpoznávání kulturních statků, které jsou předmětem nezákonného obchodu. Zavedení těchto pokročilých technologií má významný dopad na oživení a růst v Evropě po pandemii COVID-19 a členské státy by jej měly podporovat přijetím vhodných opatření.
- (9) Kromě toho by členské státy a instituce kulturního dědictví měly využívat jedinečné příležitosti, které jim vyspělé digitální technologie přinášejí, k podpoře opatření v oblasti klimatu a podpoře přechodu na ekologičtější a udržitelnější hospodářství EU, jak je stanoveno v Zelené dohodě pro Evropu ⁽⁵⁾. Například statky kulturního dědictví digitalizované ve 3D mohou být zdrojem důležitých znalostí o dopadu změny klimatu, přizpůsobení se této změně a odolnosti vůči ní (např. technologie 3D umožňují nedestruktivní analýzu objektů, vizualizaci škod a získání informací pro restaurování, památkovou péči atd.). Stejně tak mohou mít digitální dvojčata a technologie pozorování Země klíčový význam pro zvýšení odolnosti vůči změně klimatu a podporu preventivní péče o památky, budovy a místa kulturního dědictví. V této souvislosti je digitalizace také jedním z faktorů podpory odborníků v boji proti trestné činnosti proti životnímu prostředí na konkrétních místech.
- (10) Je důležité, aby členské státy pokračovaly ve svém úsilí o digitalizaci ⁽⁶⁾ a digitální uchovávání statků kulturního dědictví. Stanovení konkrétních cílů digitalizace a uchovávání na základě posouzení potřeb a jasných a objektivních kritérií by vedlo ke konkrétním a měřitelným výsledkům. To by bylo zvláště důležité v případě ohroženého kulturního dědictví. V takových případech může být digitalizace 3D s nejvyšší úrovní podrobností dokonce nezbytností, například pro účely zachování a restaurování. Avšak i v případech, kdy je riziko zhoršení stavu nebo zničení kulturních statků nízké, by mělo být prioritou vzhledem k vysokému potenciálu opakovaného použití digitalizovaných statků kulturního dědictví, například pro inovativní zážitky a udržitelný cestovní ruch, podpořit celkové oživení a odolnost hospodářství v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu. Členské státy by kromě toho měly zvýšit své úsilí v oblastech, které nejsou dostatečně digitalizovány, jako jsou budovy, památky a místa a nehmotné kulturní dědictví.

⁽⁴⁾ SWD(2021)15 final.

⁽⁵⁾ COM(2019) 640 final.

⁽⁶⁾ Včetně digitalizace 2D.

- (11) Kromě toho, že technologie 3D slouží k účelům ochrany a restaurování, mohou také poskytovat institucím kulturního dědictví více příležitostí k oslovení širšího publika prostřednictvím přitažlivějších zážitků, které zahrnují virtuální přístup k místům, která jsou běžně nepřístupná (např. pod vodou) nebo dočasně uzavřená, nebo mohou pomoci osobám se zrakovým postižením zprostředkovat například přístupné hmatové zážitky. Zvláštní zaměření na 3D digitalizaci ohroženého kulturního dědictví a nejnavštěvovanějších kulturních a historických památek, budov a míst by zvýšilo hodnotu a potenciál kulturního dědictví. Rovněž by to bylo v souladu s prohlášením o spolupráci na rozvoji digitalizace kulturního dědictví z dubna 2019 ⁽⁷⁾, v němž se členské státy dohodly na zvýšení úsilí a společném pokroku v rámci pilíře celoevropské iniciativy pro 3D digitalizaci artefaktů kulturního dědictví, památek a míst.
- (12) Digitalizace však automaticky neznamená uchovávání digitálních záznamů. Aby byl zajištěn dlouhodobý přístup k digitalizovaným statkům, musí členské státy pečlivě plánovat a provádět uchovávání digitálních záznamů o svých kulturních statcích s ohledem na všechny související finanční, organizační a technické výzvy v dlouhodobém horizontu. Cíle uchovávání digitálních záznamů mohou zahrnovat nejen statky kulturního dědictví, které jsou považovány za prioritu digitalizace (např. ohrožené kulturní statky, nejnavštěvovanější památky a místa nebo nedostatečně digitalizované oblasti), ale také kulturní statky, které byly digitalizovány již dříve.
- (13) Stávající finanční rámec poskytuje členským státům nebývalé příležitosti k využívání různých zdrojů financování za účelem výrazného posílení digitalizace a uchovávání a vybudování podstatně větší kapacity odvětví kulturního dědictví. Členské státy by měly zvýšit informovanost subjektů v tomto odvětví o možnostech financování, které nabízejí program Digitální Evropa, Horizont Evropa ⁽⁸⁾, fondy politiky soudržnosti ⁽⁹⁾, REACT-EU ⁽¹⁰⁾, Nástroj pro technickou podporu ⁽¹¹⁾ a Nástroj pro oživení a odolnost ⁽¹²⁾ za účelem podpory investic nutných pro oživení tohoto odvětví a digitální transformaci s cílem umožnit širší přístup ke kultuře a zajistit pozitivní dopad na místní společnosti.
- (14) Digitalizace evropského kulturního dědictví vyžaduje značné finanční prostředky. Instituce kulturního dědictví spolupracují se soukromými subjekty za účelem sdílení finančního úsilí a současně urychlují přístup veřejnosti ke kulturnímu dědictví. Mnohé z těchto dohod o spolupráci však udělují soukromým partnerům výhradní práva. Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ⁽¹³⁾ stanoví soubor minimálních pravidel upravujících opakované použití, jakož i praktická opatření, která usnadní opakované použití stávajících dokumentů v držení orgánů veřejného sektoru členských států. Zejména ukládá institucím kulturního dědictví, které spadají do působnosti směrnice (např. muzea, archivy, knihovny), aby dodržovaly zvláštní ustanovení o výhradních dohodách, jak je stanoveno v článku 12 směrnice. V zájmu usnadnění spravedlivého a nediskriminačního přístupu ke statkům kulturního dědictví pro všechny by instituce kulturního dědictví, které spolupracují se soukromým sektorem, včetně těch, které nespádají do oblasti působnosti uvedené směrnice, měly usilovat o uplatňování zásad stanovených ve zmíněném článku 12.
- (15) Jak je zdůrazněno v evropské agendě dovedností ⁽¹⁴⁾, pandemie COVID-19 prohloubila již existující mezeru v digitálních dovednostech a zároveň se objevily nové nerovnosti, protože řada odborníků nemá požadovanou úroveň digitálních dovedností, které jsou na pracovišti potřebné. To platí i v odvětví kulturního dědictví, kde propast v digitálních dovednostech komplikuje využívání pokročilých technologií, jako je 3D nebo umělá inteligence, a to zejména v malých institucích (např. muzeích). V souladu s evropskou agendou dovedností a s její první stěžejní iniciativou, Paktem pro dovednosti, a na podporu akčního plánu pro evropský pilíř sociálních práv ⁽¹⁵⁾ by proto členské státy měly stanovit konkrétní cíle prohlubování dovedností nebo změny kvalifikace odborníků v oblasti kulturního dědictví. Na doplnění těchto snah – a s využitím plánu aliance pro kulturní dědictví (CHARTER) – vytvářejí kulturní a kreativní odvětví jako jeden ze čtrnácti ekosystémů zařazených do výčtu strategie jednotného trhu v současné době rozsáhlé partnerství pro rozvoj dovedností, které by se mělo připojit k Paktu pro dovednosti.

⁽⁷⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/eu-member-states-sign-cooperate-digitising-cultural-heritage>

⁽⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe_en

⁽⁹⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/2021_2027/

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/coronavirus-response/react-eu

⁽¹¹⁾ https://ec.europa.eu/info/overview-funding-programmes/technical-support-instrument-tsi_cs

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_cs

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (Úř. věst. L 172, 26.6.2019, s. 56).

⁽¹⁴⁾ COM/2020/274 final.

⁽¹⁵⁾ COM(2021) 102 final.

- (16) Instituce kulturního dědictví se při digitalizaci a sdílení kulturního dědictví potýkají s různými překážkami souvisejícími s autorským právem, jako jsou náklady spojené s vypořádáváním autorských práv, nedostatek odborných znalostí v oblasti autorského práva mezi odborníky na kulturní dědictví či omezení přeshraniční spolupráce mezi institucemi. Byla proto přijata zvláštní opatření k řešení těchto výzev na úrovni EU. Například směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790⁽¹⁶⁾ o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu obsahuje různá ustanovení, která modernizují rámec autorského práva, jímž se řídí fungování institucí kulturního dědictví v digitálním prostředí. Jednou z nejdůležitějších změn, které směrnice zavádí, je jasný rámec pro digitalizaci a šíření děl nedostupných na trhu, která mají instituce kulturního dědictví ve svých sbírkách. Směrnice navíc zavádí harmonizované a povinné výjimky pro pořizování kopií uchovávaných institucemi kulturního dědictví a pro vytěžování textu a dat pro vědecký výzkum. V neposlední řadě směrnice vyjasňuje status volných výtvarných děl za účelem zvýšení právní jistoty. Nová pravidla týkající se autorského práva usnadňují zejména základní poslání institucí kulturního dědictví ve veřejném zájmu tím, že posilují ochranu a dostupnost kulturního dědictví a výrazně usnadňují používání děl, která již nejsou dostupná na trhu, a to ve prospěch evropské kultury a všech občanů. Členské státy proto musí zajistit účinné provádění a uplatňování právních předpisů EU v oblasti autorského práva, aby instituce kulturního dědictví mohly plně využívat rámec autorského práva, který je aktualizován zejména směrnicí (EU) 2019/790.
- (17) Evropská digitální knihovna Europeana⁽¹⁷⁾ plní klíčovou úlohu při posilování přeshraniční spolupráce a normalizačních činností v EU i mimo ni. Její normalizované rámce pro sdílení digitálního obsahu a metadat online, zejména datový model Europeany⁽¹⁸⁾, prohlášení o právech⁽¹⁹⁾ a publikační rámec Europeany⁽²⁰⁾, jsou široce přebírány v odvětví kulturního dědictví v Evropě i na mezinárodní úrovni. Například datový model Europeany umožňuje normalizovanou reprezentaci dat poskytovaných v Europeaně institucemi kulturního dědictví z různých oblastí v různých formátech. Rámec RightsStatements.org poskytuje sadu normalizovaných prohlášení o právech, jejichž prostřednictvím mohou instituce kulturního dědictví informovat veřejnost o statusu autorských práv a opakovaného použití digitálních objektů. Interoperabilita však zůstává trvalou snahou, pokud jde o formáty a standardy pro digitální obsah a metadata, jako v případě 3D nebo používání kontextových jednotek a souborů autorit pro sémantickou interoperabilitu. V prohlášení o spolupráci na rozvoji digitalizace kulturního dědictví z dubna 2019 se členské státy dohodly, že v iniciativách na rozvoj digitalizace zvýší úsilí o další rozvoj a podporu standardů a rámců interoperability. Členské státy a instituce kulturního dědictví by proto měly zvýšit své úsilí o podporu nebo dodržování příslušných norem a rámců s cílem urychlit sdílení a opakované použití údajů.
- (18) Vytvoření společného evropského datového prostoru pro kulturní dědictví poskytne institucím kulturního dědictví možnost využívat rozsahu jednotného trhu v souladu s evropskou strategií pro data⁽²¹⁾. Podporí opakované použití obsahu a podnítky kreativitu v různých odvětvích, což bude mít přínos pro celou ekonomiku i společnost. Zejména poskytne vysoce kvalitní obsah a účinný, důvěryhodný a snadno použitelný přístup k digitálním statkům evropského kulturního dědictví. Posílí se tak i další spolupráce a partnerství a zapojení do sítě datových partnerů (např. muzeí, galerií, knihoven, archivů v celé Evropě), shromaždišť a odborníků působících v oblasti digitálního kulturního dědictví. Datový prostor bude vycházet ze současné strategie Europeany na období 2020–2025⁽²²⁾, jejímž cílem je posílit postavení institucí kulturního dědictví při jejich digitální transformaci.
- (19) Europeana v současné době poskytuje přístup k 52 milionům statků kulturního dědictví, z nichž 45 % umožňuje opakované použití v různých odvětvích. Celkem 97,5 % statků tvoří obrazový a textový obsah a pouze 2,47 % tvoří audiovizuální obsah a 0,03 % pak 3D. Větší přínos vysoce kvalitních digitalizovaných statků, například ve 3D, by posílil inovace a tvorbu prostřednictvím používání a opakovaného používání digitalizovaných statků kulturního dědictví v různých klíčových oblastech (např. vzdělávání, inteligentní města a environmentální modelování, udržitelný cestovní ruch a kreativní kulturní odvětví). Zpřístupnění dalších 40 milionů vysoce kvalitních, digitalizovaných a různorodých druhů statků prostřednictvím datového prostoru by zvýšilo bohatství materiálu dostupného na internetu a přispělo k šíření našeho evropského kulturního dědictví. Toto zvýšení by také umožnilo zlepšit opakované používání, a tím i zavádět potenciální nové služby a způsoby využití. Je třeba, aby instituce kulturního dědictví s podporou členských států významně přispívaly do datového prostoru.

⁽¹⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES (Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92).

⁽¹⁷⁾ COM/2018/612 final.

⁽¹⁸⁾ <https://pro.europeana.eu/page/edm-documentation>

⁽¹⁹⁾ <https://rightsstatements.org/>

⁽²⁰⁾ <https://pro.europeana.eu/post/publishing-framework>

⁽²¹⁾ COM/2020/66 final.

⁽²²⁾ <https://op.europa.eu/s/pjHV>

- (20) Vnitrostátní a oborová nebo tematická shromaždiště plní klíčovou úlohu v oblasti kulturního dědictví a vytvářejí mosty mezi jednotlivými aktéry v rámci odvětví kulturního dědictví i mimo něj, a to na vnitrostátní i evropské úrovni. Vnitrostátní shromaždiště například shromažďují obsah pro Europeanu a obohacují jej, umožňují přístup ke statkům kulturního dědictví své země a jejich šíření a vytvářejí fond cenných zdrojů a znalostí pro odvětví kulturního dědictví. Přestože má většina shromaždišť v rámci EU pro svou činnost oficiální mandát, stále existuje řada dalších, kterým tento mandát schází a je pro ně obtížné zajišťovat dostatečné a udržitelné zdroje nebo organizační podporu. Členské státy by měly tento problém řešit tím, že posílí úlohu shromaždišť, poskytnou dostatečnou podporu a podpoří jejich příspěvek do společného evropského datového prostoru pro kulturní dědictví.
- (21) Očekávané zvýšení počtu a složitosti digitálních statků bude vyžadovat bezpečná, odolná, účinná a udržitelná cloudová řešení pro zpracování a správu těchto souborů dat i související přístup. Proto bude mít podpora členských států ⁽²³⁾ ve vztahu k evropské federaci infrastruktury a služeb cloud-to-edge klíčový význam, pokud jde o účinný přístup k digitalizovaným statkům kulturního dědictví.
- (22) Toto doporučení vychází z doporučení 2011/711/EU a nahrazuje jej,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

KAPITOLA I

OBECNÁ USTANOVENÍ

Účel a oblast působnosti

1. Účelem tohoto doporučení je připravit půdu pro společný evropský datový prostor pro kulturní dědictví (dále jen „datový prostor“), a tím pomoci institucím kulturního dědictví urychlit snahy o digitalizaci a uchování a využít příležitosti, které digitální transformace přináší. Toto doporučení vybízí členské státy, aby zavedly vhodné rámce pro posílení oživení a transformace tohoto odvětví a pomohly institucím kulturního dědictví stát se v budoucnu odolnějšími.
2. Toto doporučení se vztahuje na všechny druhy kulturního dědictví (hmotné, nehmotné, přírodní, původní digitální), včetně všech kategorií ohroženého kulturního dědictví.

Definice

3. Pro účely tohoto doporučení se rozumí:
 - 1) „statky kulturního dědictví“ statky:
 - a) hmotného kulturního dědictví, jako jsou památky, archeologická naleziště, zvukový a audiovizuální materiál, knihy, časopisy, noviny, fotografie, muzejní předměty, archivní dokumenty;
 - b) nehmotného kulturního dědictví;
 - c) přírodní dědictví, jako jsou krajinné útvary a přírodní lokality, jak je definováno v článku 2 Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví ⁽²⁴⁾;
 - d) původní digitální dědictví;
 - 2) „nehmotným kulturním dědictvím“ postupy, reprezentace, výrazy, znalosti, dovednosti, jakož i s nimi související nástroje, předměty, artefakty a kulturní prostory, které komunity, skupiny a v některých případech jednotlivci uznávají jako součást svého kulturního dědictví ve smyslu článku 2 Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví ⁽²⁵⁾;

⁽²³⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/towards-next-generation-cloud-europe>

⁽²⁴⁾ UNESCO – Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, Paříž, 16. listopadu 1972.

⁽²⁵⁾ UNESCO – Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví z roku 2003, Paříž, 17. října 2003.

- 3) „původním digitálním“ statky vytvořené v digitální podobě, jako je digitální umění nebo animace, virtuální muzea bez analogického ekvivalentu nebo kulturní obsah vytvořený mimo instituce kulturního dědictví, například na sociálních médiích nebo v herním průmyslu;
- 4) „institucí kulturního dědictví“ veřejně přístupná knihovna nebo muzeum, archiv nebo instituce pečující o zachování filmového nebo zvukového dědictví ve smyslu čl. 2 bodu 3 směrnice (EU) 2019/790;
- 5) „digitalizací“ převod statků z analogového formátu na digitální;
- 6) „digitální transformací“ proces i výsledek využití digitálních technologií k transformaci toho, jak organizace funguje a vytváří hodnotu;
- 7) „uchováváním digitálních záznamů“ soubor činností nezbytných k zajištění toho, aby bylo možné digitální objekty v budoucnosti lokalizovat, zobrazit, používat a rozumět jim.

KAPITOLA II

POKROČILÁ DIGITALIZACE A UCHOVÁVÁNÍ DIGITÁLNÍCH ZÁZNAMŮ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

4. Členské státy by měly vytvořit a/nebo pravidelně aktualizovat komplexní a progresivní digitální strategii pro kulturní dědictví na příslušné vnitrostátní nebo regionální úrovni za účelem urychlení digitální transformace tohoto odvětví. Členské státy by měly při přípravě digitální strategie spolupracovat nebo vytvářet mechanismy spolupráce se všemi dotčenými zúčastněnými subjekty/stranami, jako jsou instituce kulturního dědictví a příslušné orgány, a měly by poskytovat zdroje/podporu pro její provádění.
5. Vnitrostátní strategie by měla obsahovat opatření na podporu institucí kulturního dědictví při zavádění pokročilých technologií, jako jsou technologie 3D, umělá inteligence, rozšířená realita, cloud computing, datové technologie a technologie blockchain, aby byl zajištěn účinnější proces digitalizace a uchovávání digitálních záznamů a obsah vyšší kvality pro širší přístup, používání a opakované použití.
6. Digitální strategie by měla stanovit jasné cíle v oblasti digitalizace a uchovávání digitálních záznamů. Tyto cíle by měly být založeny na objektivních a jednoznačných kritériích, jež zahrnují:
 - a) ohrožené kulturní dědictví;
 - b) fyzicky nejnavštěvovanější kulturní památky, budovy a místa a
 - c) nízkou úroveň digitalizace konkrétních kategorií statků kulturního dědictví.

Do roku 2030 by členské státy měly provést 3D digitalizaci všech památek a míst spadajících pod písmeno a) a 50 % památek spadajících pod písmeno b).

Do roku 2025 by členské státy měly provést digitalizaci 40 % celkových cílů do roku 2030.

Členské státy by měly přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby záznamy všech digitalizovaných kulturních statků uvedených v bodě 6 písm. a), b) a c) byly rovněž digitálně uchovávány.

7. Při plánování digitalizace by členské státy a instituce kulturního dědictví měly zaujímat holistický přístup. Tento přístup by měl například zohledňovat účel digitalizace, cílové skupiny uživatelů, nejvyšší dostupnou kvalitu, digitální uchování digitalizovaných statků kulturního dědictví, včetně aspektů, jako jsou formáty, uchovávání, budoucí převod do jiného formátu, průběžná údržba a potřebné dlouhodobé finanční a personální zdroje. Digitální strategie by měla stanovit jednoznačný a dobře vymezený mandát pro vnitrostátní nebo regionální shromaždiště za účelem spolupráce s institucemi kulturního dědictví na zpřístupnění digitalizovaných statků kulturního dědictví prostřednictvím Europeanu a datového prostoru. Členské státy by měly zejména posílit úlohu shromaždišť jako prostředníků mezi Europeanou a institucemi kulturního dědictví a podporovat jejich aktivní příspěvky do datového prostoru.

8. Členské státy by měly podporovat partnerství mezi odvětvím kulturního dědictví a dalšími odvětvími, jako je vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání a příprava, kreativní odvětví a udržitelný kulturní cestovní ruch s cílem stimulovat inovace nových služeb a použití.
9. Členské státy by měly usnadnit zapojení malých a středních podniků do podpory digitální transformace odvětví kulturního dědictví, zejména v rámci úsilí o digitalizaci a daty podložené inovace.
10. Pokud instituce kulturního dědictví uzavírají partnerství se soukromým sektorem, měly by zajistit, aby byly stanoveny jasné a spravedlivé podmínky pro opakované použití digitalizovaných statků v souladu s pravidly hospodářské soutěže a se směrnicí (EU) 2019/1024, a případně zejména s pravidly o výhradních dohodách stanovenými v článku 12 uvedené směrnice.
11. Aby instituce kulturního dědictví mohly plně využívat příležitostí, které nabízejí pokročilé digitální technologie, měly by členské státy přijmout nezbytná opatření k posouzení propasti v digitálních dovednostech v tomto odvětví. Členské státy by si měly zejména stanovit ambiciózní cíle, jichž by mělo být dosaženo do roku 2030 za účelem prohlubování dovedností a změny kvalifikace odborníků v oblasti kulturního dědictví, včetně správy dat a analytiky, umělé inteligence, pokročilé digitalizace a technologií rozšířené reality.
12. S cílem usnadnit digitální transformaci institucí kulturního dědictví a napomoci rozšíření přístupu ke kulturnímu dědictví a jeho šíření se členskými státy doporučuje, aby plně využily příležitostí, které nabízí současný rámec autorského práva:
 - a) zajištěním správného a účinného provádění příslušných ustanovení EU o autorském právu, zejména ustanovení směrnice (EU) 2019/790;
 - b) doprovázením všech stran při účinném praktickém uplatňování vnitrostátních prováděcích předpisů;
 - c) pečlivým sledováním vnitrostátních prováděcích pravidel, aby bylo zaručeno jejich úspěšné uplatňování, a
 - d) podporou odborníků v oblasti kulturního dědictví při získávání dovedností souvisejících s autorským právem a udělováním licencí a poskytováním odborných znalostí v oblasti autorského práva.
13. Za účelem nalezení společných odpovědí na společné výzvy v oblasti pokročilé digitalizace a uchovávání a výměny osvědčených postupů, prezentace a šíření evropské kultury, hodnot a úspěchů by členské státy měly podporovat přeshraniční spolupráci a partnerství s institucemi kulturního dědictví na mezinárodní úrovni, a to v souladu s opatřeními podporovanými UNESCO a Radou Evropy.
14. Členské státy by měly plně využívat všech možností financování na evropské i vnitrostátní úrovni k urychlení úsilí o digitalizaci a uchovávání digitálních záznamů.

KAPITOLA III

HLAVNÍ ZÁSADY PRO SPOLEČNÝ EVROPSKÝ DATOVÝ PROSTOR PRO KULTURNÍ DĚDICTVÍ

15. Za účelem dosažení interoperability na evropské úrovni by měly instituce kulturního dědictví dodržovat příslušné normy a rámce, jako jsou ty, které používá iniciativa Europeana pro sdílení digitálního obsahu a metadat, včetně datového modelu Europeany, RightsStatements.org a publikačního rámce Europeany. Členské státy by měly přijmout nezbytná opatření na podporu a usnadnění dodržování těchto stávajících i budoucích norem a rámců a spolupracovat na evropské úrovni na jejich rozšíření v kontextu datového prostoru.
16. Členské státy by měly aktivně podporovat instituce kulturního dědictví, aby zpřístupňovaly své digitalizované statky prostřednictvím Europeany, a přispívaly tak k datovému prostoru v souladu s normami a rámci uvedenými v bodě 15 a s orientačními cílovými hodnotami uvedenými v přílohách I a II.

17. Příspěvky institucí kulturního dědictví uvedené v bodě 16 by měly zahrnovat zejména 3D digitalizované statky kulturního dědictví s cílem propagovat klenoty evropské kultury, zvýšit potenciál jejich opakovaného použití v důležitých oblastech, jako jsou společenské a humanitní vědy, udržitelný kulturní cestovní ruch, kulturní a kreativní odvětví, nebo pomoc při identifikaci kulturních statků, které jsou předmětem nezákonného obchodu.
18. Členské státy by měly zajistit, že v důsledku jejich politik budou a setrvají data, která jsou výsledkem projektů digitalizace financovaných z veřejných prostředků, dohledatelná, přístupná, interoperabilní a opakovaně použitelná (zásady „FAIR“) prostřednictvím digitálních infrastruktur (včetně datového prostoru), a to za účelem urychlení jejich sdílení.
19. Veškeré veřejné financování budoucích projektů digitalizace statků kulturního dědictví by mělo být podmíněno zpřístupněním digitalizovaného obsahu v Europeaně a v datovém prostoru, jak je uvedeno v bodě 16.
20. Členské státy by měly přijmout veškerá nezbytná opatření na podporu a zvýšení povědomí o Europeaně u široké veřejnosti a zejména v odvětví vzdělávání a ve školách, a to i prostřednictvím vzdělávacích materiálů.
21. Členské státy by měly využívat evropskou federaci infrastruktury a služeb cloud-to-edge za účelem rozšíření uchovávání, správy a přístupu k digitalizovaným statkům kulturního dědictví.

KAPITOLA IV

KONTROLA OPATŘENÍ PŘIJATÝCH V NÁVAZNOSTI NA DOPORUČENÍ

Členské státy by měly informovat Komisi 24 měsíců po zveřejnění tohoto doporučení v *Úředním věstníku Evropské unie* a poté vždy po dvou letech o opatřeních přijatých v reakci na toto doporučení.

V Bruselu dne 10. listopadu 2021.

Za Komisi
Thierry BRETON
člen Komise

PŘÍLOHA I

Orientační cílové hodnoty pro obsahový příspěvek do Europeany a k datovému prostoru do roku 2030 v jednotlivých členských státech ⁽¹⁾

	A	B	C	D	E	F
	Počet záznamů k 1. únoru 2021	Počet záznamů vysoké kvality ⁽¹⁾ k 1. únoru 2021	Nové záznamy vysoké kvality do roku 2030	Celkový počet záznamů do roku 2030 [= A+C]	Celkový počet záznamů vysoké kvality do roku 2030 ⁽²⁾ [=B+C]	3D digitální statky do roku 2030 ⁽³⁾
Rakousko	2 372 357	1 106 942	1 002 892	3 375 249	2 109 834	401 157
Belgie	2 499 646	2 247 432	1 215 817	3 715 463	3 463 249	486 327
Bulharsko	94 447	62 647	329 454	423 901	392 101	131 782
Chorvatsko	67 357	5 456	235 877	303 234	241 332	94 351
Kypr	30 959	1 858	71 466	102 425	73 324	28 586
Česko	881 263	369 602	889 329	1 770 592	1 258 931	355 732
Dánsko	1 032 422	662 712	676 884	1 709 306	1 339 596	270 754
Estonsko	648 205	486 024	99 825	748 030	585 849	39 930
Finsko	1 093 297	960 899	548 428	1 641 725	1 509 327	219 371
Francie	3 860 232	1 779 567	6 381 064	10 241 296	8 160 631	2 552 426
Německo	5 536 786	4 107 742	8 924 266	14 461 052	13 032 008	3 569 707
Řecko	661 593	383 327	642 175	1 303 768	1 025 502	256 870
Maďarsko	732 033	571 425	637 732	1 369 765	1 209 157	255 093
Irsko	86 765	44 424	856 780	943 545	901 204	342 712
Itálie	2 150 207	687 421	5 119 900	7 270 107	5 807 321	2 047 960
Lotyšsko	128 505	113 341	117 705	246 210	231 046	47 082
Litva	224 359	182 337	209 875	434 234	392 212	83 950
Lucembursko	65 600	1 325	145 567	211 167	146 893	58 227
Malta	50 310	1 006	46 013	96 323	47 019	18 405
Nizozemsko	9 126 499	7 554 003	1 992 463	11 118 962	9 546 466	796 985
Polsko	3 040 221	936 996	2 477 819	5 518 040	3 414 815	991 127
Portugalsko	203 044	138 963	727 333	930 377	866 297	290 933
Rumunsko	135 213	84 549	1 209 889	1 345 102	1 294 438	483 956
Slovensko	15 106	453	341 636	356 742	342 089	136 654

⁽¹⁾ Orientační cíle pro jednotlivé členské státy jsou úměrné počtu obyvatel každého členského státu a jsou upraveny podle HDP na obyvatele daného členského státu (v PPS).

Slovinsko	598 310	382 081	166 799	765 109	548 880	66 720
Španělsko	2 960 596	1 228 351	3 851 622	6 812 218	5 079 973	1 540 649
Švédsko	4 307 321	3 047 430	1 098 975	5 406 296	4 146 404	439 590
EU-27	42 602 653	27 148 311	40 017 586	82 620 239	67 165 896	16 007 034

(¹) Záznamy vysoké kvality splňují požadavky úrovně 2 nebo vyšší (úroveň 2+) publikačního rámce Europeany pro obsah a požadavky úrovně A nebo vyšší pro metadata. Tyto normy jsou zapotřebí k podpoře opětovného použití pro různé účely.

(²) Členské státy se vyzývají, aby zlepšily kvalitu záznamů úrovně 1, aby se celkový počet záznamů vysoké kvality mohl dále zvyšovat.

(³) 40 % nových záznamů by mělo být pro 3D digitální statky. Počet 3D digitálních statků, které jsou v současné době v Europeaně k dispozici, je považován za zanedbatelný.

PŘÍLOHA II

Průběžné cílové hodnoty pro obsahový příspěvek do Europeany a k datovému prostoru do roku 2025 v jednotlivých členských státech

	A	B	C	D	E	F
	Počet záznamů k 1. únoru 2021	Počet záznamů vysoké kvality ⁽¹⁾ k 1. únoru 2021	Nové záznamy do roku 2025 ⁽²⁾	Celkový počet záznamů do roku 2025 [= A+C]	Celkový počet záznamů vysoké kvality do roku 2025 ⁽³⁾ [=B+C]	Statky ve formátu 3D do roku 2025 ⁽⁴⁾
Rakousko	2 372 357	1 106 942	401 157	2 773 514	1 508 099	60 174
Belgie	2 499 646	2 247 432	486 327	2 985 973	2 733 759	72 949
Bulharsko	94 447	62 647	131 782	226 229	194 428	19 767
Chorvatsko	67 357	5 456	94 351	161 708	99 807	14 153
Kypr	30 959	1 858	28 586	59 545	30 444	4 288
Česko	881 263	369 602	355 732	1 236 995	725 333	53 360
Dánsko	1 032 422	662 712	270 754	1 303 176	933 465	40 613
Estonsko	648 205	486 024	39 930	688 135	525 954	5 989
Finsko	1 093 297	960 899	219 371	1 312 668	1 180 270	32 906
Francie	3 860 232	1 779 567	2 552 426	6 412 658	4 331 993	382 864
Německo	5 536 786	4 107 742	3 569 707	9 106 493	7 677 448	535 456
Řecko	661 593	383 327	256 870	918 463	640 197	38 530
Maďarsko	732 033	571 425	255 093	987 126	826 518	38 264
Irsko	86 765	44 424	342 712	429 477	387 136	51 407
Itálie	2 150 207	687 421	2 047 960	4 198 167	2 735 381	307 194
Lotyšsko	128 505	113 341	47 082	175 587	160 423	7 062
Litva	224 359	182 337	83 950	308 309	266 287	12 593
Lucembursko	65 600	1 325	58 227	123 827	59 552	8 734
Malta	50 310	1 006	18 405	68 715	19 411	2 761
Nizozemsko	9 126 499	7 554 003	796 985	9 923 484	8 350 988	119 548
Polsko	3 040 221	936 996	991 127	4 031 348	1 928 124	148 669
Portugalsko	203 044	138 963	290 933	493 977	429 897	43 640
Rumunsko	135 213	84 549	483 956	619 169	568 504	72 593
Slovensko	15 106	453	136 654	151 760	137 107	20 498

Slovinsko	598 310	382 081	66 720	665 030	448 800	10 008
Španělsko	2 960 596	1 228 351	1 540 649	4 501 245	2 769 000	231 097
Švédsko	4 307 321	3 047 430	439 590	4 746 911	3 487 019	65 938
EU-27	42 602 653	27 148 311	16 007 034	58 609 687	43 155 345	2 401 055

(¹) Záznamy vysoké kvality splňují požadavky úrovně 2 nebo vyšší (**úroveň 2+**) publikačního rámce Europeany pro obsah a požadavky úrovně A nebo vyšší pro metadata. Tyto normy jsou zapotřebí k podpoře opětovného použití pro různé účely.

(²) Průběžná cílová hodnota: 40 % orientační cílové hodnoty do roku 2030.

(³) Členské státy se vyzývají, aby zlepšily kvalitu záznamů úrovně 1, aby se celkový počet záznamů vysoké kvality mohl dále zvyšovat.

(⁴) Průběžná cílová hodnota pro 3D digitální statky: 15 % cílových hodnot do roku 2030.